

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลในการเล่น
เครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะ คือ เครื่องเล่นเสริมสมรรถภาพ เครื่องเล่นสื่ออิสระ และ
เครื่องเล่นผสมผสาน ในด้านการเป็นผู้นำ การเป็นผู้ตาม การร่วมมือ การมีน้ำใจ การฟังผู้อื่น
การแบ่งเพศ การก้าวร้าว และการทะเลาะวิวาท โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล
2. ศึกษาหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลจาก
Child Development Hurlock (1972)
3. ศึกษาเกี่ยวกับเครื่องเล่นสนามแต่ละประเภท จาก Furnishing outdoor
Eniveroments ของ Jolley (1993)

2. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุ
5-6 ปี ของโรงเรียนพระแม่สกลสงเคราะห์ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในปีการศึกษา 2537 ซึ่งมีนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน
5 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน รวมประชากรทั้งหมด 200 คน เหตุผลที่เลือกโรงเรียน
พระแม่สกลสงเคราะห์ เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะดังนี้

1. มีสวนเสริมสมรรถภาพสำหรับเด็กอนุบาลเต็มรูปแบบและมีแห่งเดียว
ในประเทศไทย

2. มีผู้บริหารและคณะครูให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญของงานวิจัย และให้ความร่วมมือในงานวิจัยเป็นอย่างดี

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรคัดเลือกจากประชากร โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) ทำตามขั้นตอนดังนี้

1. คัดรายชื่อเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้ง 5 ห้องเรียน ที่มีอายุระหว่าง 5 ปี ถึง 6 ปี จำนวน 200 คน
2. จับฉลากชื่อเด็กห้องเรียนละ 6 คน เด็กชาย 3 คน เด็กหญิง 3 คน จำนวน 5 ห้องเรียน ได้นักเรียนชาย จำนวน 15 คน นักเรียนหญิง จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนอนุบาลที่เป็นประชากรและตัวอย่างประชากร

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (ห้อง)	นักเรียนอนุบาล ที่เป็นประชากร	ตัวอย่างประชากร		รวม (คน)	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง		
1	40	3	3	6	
2	40	3	3	6	
3	40	3	3	6	
4	40	3	3	6	
5	40	3	3	6	
รวมทั้งหมด	200	15	15	30	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย คู่มือแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล
มีดังนี้

1. รายการพฤติกรรมทางสังคมที่ใช้ประกอบการสังเกตพฤติกรรม
2. แบบจดบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Record) สำหรับบันทึกพฤติกรรมทางสังคม
ของเด็กอนุบาลเป็นรายบุคคล ๆ ละ 5 ครั้ง
3. แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลเป็นรายบุคคล ๆ ละ 5
ครั้ง
4. แบบสรุปผลการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล รวมทุกคน จำนวน 30 คน

การสร้างและการหาค่าคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กอนุบาล

แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กอนุบาล ประกอบด้วย การสังเกตพฤติกรรม
ทางสังคม 8 ด้าน คือ การเป็นผู้นำ การเป็นผู้ตาม การร่วมมือ การมีน้ำใจ การฟังผู้อื่น
การแบ่งเพศ การก้าวร้าว และการทะเลาะวิวาท ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสังเกตพฤติกรรมทางสังคม
ของเด็กอนุบาล มีรายละเอียดและขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 1.1 ศึกษา รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล
- 1.2 ศึกษาหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล
- 1.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสังเกต พฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล
- 1.4 ไปทดลองสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลที่
เกิดขึ้นจริง ๆ ในขณะเล่นเครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะ แล้วรวบรวมข้อมูลทั้งหมด และกำหนด
ขอบเขตเพื่อสร้างแบบสังเกต

1.5 สร้างรายการที่ใช้สังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม ที่คาดว่าเด็กในวัยนี้จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าว จากการเล่นเครื่องเล่นเพื่อเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรายการที่ใช้สังเกตนี้ตัดแปลงจากงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528) แนวคำตามประกอบด้วยพฤติกรรมทางสังคม 8 ด้าน คือ การเป็นผู้นำ การเป็นผู้ตาม การร่วมมือ การมีน้ำใจ การฟังผู้อื่น การแบ่งเพศ การก้าวร้าว และการทะเลาะวิวาท

1.6 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลในขณะที่เล่นเครื่องเล่นเสริมสมรรถภาพ เครื่องเล่นล้ออิสระ และเครื่องเล่นผสมผสาน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาโดยศึกษาหลักการและที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสังคมของเด็กอนุบาลและจากการไปสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร ขณะเล่นเครื่องเล่น ทั้ง 3 ลักษณะ ที่โรงเรียนพระแม่สกลสงเคราะห์ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี นำข้อมูลที่ได้จัดเป็นหัวข้อพฤติกรรมทางสังคม 8 ด้าน ดังรายละเอียดดังนี้

1.6.1 พฤติกรรมการเป็นผู้นำ

- 1) สั่งบอก แนะนำแล้วเพื่อนปฏิบัติตาม
- 2) ปฏิบัตินำแล้วเพื่อนร่วมมือปฏิบัติตาม
- 3) คิดริเริ่มการเล่นที่แปลกใหม่
- 4) กล้าเล่นนำก่อนผู้อื่น

1.6.2 พฤติกรรมการเป็นผู้ตาม

- 1) พุดและ/หรือยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน
- 2) ปฏิบัติตามที่เพื่อนเสนอหรือเลียนแบบการเล่นของเพื่อนได้
- 3) เล่นร่วมกับเพื่อนได้
- 4) ไม่ได้ตอบและ/หรือยอมเพื่อนเมื่อเพื่อนรังแก

1.6.3 พฤติกรรมการร่วมมือ

- 1) เสนอข้อคิดเห็นในการเล่น
- 2) ปฏิบัติตามกติกาการเล่น
- 3) เล่นเป็นกลุ่มได้โดยไม่ทะเลาะกัน
- 4) รักษาสภาพและ/หรือเก็บของเล่นเมื่อเล่นเสร็จแล้ว

1.6.4 พฤติกรรมการมีน้ำใจ

- 1) แบ่งปันของเล่นให้เพื่อน
- 2) ให้ความช่วยเหลือเพื่อน
- 3) ปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้
- 4) ให้อภัยเพื่อน

1.6.5 พฤติกรรมการพึ่งผู้อื่น

- 1) ขอืมของเล่นจากเพื่อน
- 2) ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนครู และพี่เลี้ยง
- 3) แสดงท่าทาง ขอความช่วยเหลือ เช่น ร้องไห้
- 4) ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน

1.6.6 พฤติกรรมการแบ่งเพศ

- 1) เล่นกับเพื่อนเพศเดียวกัน
- 2) เล่นกับเพื่อนต่างเพศ
- 3) เล่นกับเพื่อนทั้งเพื่อนหญิงและเพื่อนชาย

1.6.7 พฤติกรรมการก้าวร้าว

- 1) คู้ฮือวูด ต่ำว่า ช่มชู้ ก่อแวนเพื่อน
- 2) แย่งของเล่นจากเพื่อน
- 3) ทำลายสิ่งของ
- 4) ทำร้ายตนเองและ/หรือทำร้ายผู้อื่น

1.6.8 พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท

- 1) โต้เถียงกัน
- 2) คำกัน
- 3) แย่งของกัน
- 4) ใช้กำลังเข้าต่อสู้และ/หรือทำร้ายกัน

1.7 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลทั้ง 8 ด้าน พร้อมคู่มือการสังเกตไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความตรงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนการใช้ภาษาและแนวทางในการแก้ไข

1.8 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล พร้อมคู่มือการสังเกตที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร โดยผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กอนุบาล ทั้งที่มีทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูลอีก 1 ท่าน มาทำการสังเกตพร้อมกัน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นในการสังเกตของผู้สังเกต โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการของ William A. Scott ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\pi = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล = .90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน ขณะเล่นเครื่องเล่น 3 ลักษณะ คือ เครื่องเสริมสมรรถภาพ เครื่องเล่นล้ออิสระและเครื่องเล่นผสมผสาน โดยการบันทึกพฤติกรรมตามแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รายละเอียดดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล รวม 30 คน ขณะเล่นเครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะ โดยใช้เวลาในการสังเกต 10 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน รวม 50 วัน ๆ ละ 60 นาที แต่ละวันสังเกตเด็ก 3 คน ใน 30 คน ขณะเล่นเครื่องเล่นแต่ละลักษณะ ๆ ละ 20 นาที ตามระยะเวลา ดังนี้

9.30 น. - 9.50 น. เล่นเครื่องเล่นเสริมสมรรถภาพ
 10.00 น. - 10.20 น. เล่นเครื่องเล่นสื่ออิสระ
 10.20 น. - 10.40 น. เล่นเครื่องเล่นผสมผสาน

ตารางที่ 2 ตารางกำหนดวันที่ใช้สังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล ขณะเล่นเครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะ

การสังเกตครั้งที่	สัปดาห์ที่	ระหว่างวัน/เดือน/ปี	รวมวัน
1	1 - 2	2, 6 - 9, 12 - 16 / ธันวาคม/2537	10
2	3 - 4	19 - 23, 26 - 30 / ธันวาคม/2537	10
3	5 - 6	2 - 6, 9 - 13 / มกราคม/2538	10
4	7 - 8	16 - 20, 23 - 27 / มกราคม/2538	10
5	9 - 10	30 - 31 มกราคม 1 - 3 กุมภาพันธ์, 6 - 10 กุมภาพันธ์ 2538	10

ตารางที่ 3 กำหนดวันที่ใช้สิ่งเกิดเหตุการณ์ทางสังคมของเด็กก่อนวัยแต่ละคน ขณะเล่นเครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะ

ครั้งที่	สัปดาห์	จันทร์ คนที่ อ. 2/1	อังคาร คนที่ อ. 2/2	พุธ คนที่ อ. 2/3	พฤหัสบดี คนที่ อ. 2/4	ศุกร์ คนที่ อ. 2/5
1	1	1,2,3 2 พ.ค.37	4,5,6 6 พ.ค.37	7,8,9 7 พ.ค.37	10,11,12 8 พ.ค.37	13,14,15 9 พ.ค.37
	2	16,17,18 12 พ.ค.37	19,20,21 13 พ.ค.37	22,23,24 14 พ.ค.37	25,26,27 15 พ.ค.37	28,29,30 16 พ.ค.37
2	3	1,2,3 19 พ.ค.37	4,5,6 20 พ.ค.37	7,8,9 21 พ.ค.37	10,11,12 22 พ.ค.37	13,14,15 23 พ.ค.37
	4	16,17,18 26 พ.ค.37	19,20,21 27 พ.ค.37	22,23,24 28 พ.ค.37	25,26,27 29 พ.ค.37	28,29,30 30 พ.ค.37
3	5	1,2,3 2 ม.ค.38	4,5,6 3 ม.ค.38	7,8,9 4 ม.ค.38	10,11,12 5 ม.ค.38	13,14,15 6 ม.ค.38
	6	16,17,18 9 ม.ค.38	19,20,21 10 ม.ค.38	22,23,24 11 ม.ค.38	25,26,27 12 ม.ค.38	28,29,30 13 ม.ค.38
4	7	1,2,3 17 ม.ค.38	4,5,6 18 ม.ค.38	7,8,9 19 ม.ค.38	10,11,12 20 ม.ค.38	13,14,15 23 ม.ค.38
	8	16,17,18 24 ม.ค.38	19,20,21 25 ม.ค.38	22,23,24 26 ม.ค.38	25,26,27 27 ม.ค.38	28,29,30 30 ม.ค.38
5	9	1,2,3 31 ม.ค.38	4,5,6 1 ก.พ.38	7,8,9 2 ก.พ.38	10,11,12 3 ก.พ.38	13,14,15 6 ก.พ.38
	10	16,17,18 7 ก.พ.38	19,20,21 8 ก.พ.38	22,23,24 9 ก.พ.38	25,26,27 10 ก.พ.38	28,29,30 13 ก.พ.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและจดบันทึก (Anecdotal Record) วิเคราะห์ รายละเอียดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กก่อนนุบาลในการเล่นเครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะ ตามรายการพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 8 ด้าน ในแบบสังเกตและบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม มี/ไม่มี สังเกต 5 ครั้ง นำข้อมูลในแบบประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กก่อนนุบาล จำนวน 5 ครั้ง สรุปผลการสังเกตตัวอย่างประชากร 30 คน แล้วนำมาหาค่าฐานนิยม (Mode) เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

การแปลความหมายค่าฐานนิยมของพฤติกรรมทางสังคมในการเล่นเครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะ กำหนด ระดับพฤติกรรม 3 ระดับ ดังนี้

4-5 มีพฤติกรรมทางสังคมในระดับมาก

3 มีพฤติกรรมทางสังคมในระดับปานกลาง

1-2 มีพฤติกรรมทางสังคมในระดับน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ฐานนิยม (Mode) คือ ค่าที่มีความถี่สูงสุดของข้อมูลชุดหนึ่ง ๆ และถ้าข้อมูลชุดใดมีค่าความถี่สูงสุด 2 ค่า ข้อมูลชุดนั้น ก็มีฐานนิยม 2 ค่า ดังตารางสรุปผลการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กก่อนนุบาลในการเล่นเครื่องเล่นสนาม 3 ลักษณะ

2. หาค่าความเชื่อมั่นแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กก่อนนุบาล โดยใช้วิธีของ William A Scott ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\pi = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

เมื่อ

π = ความเชื่อมั่นของการสังเกต

P_o = อัตราส่วนของความน่าจะเป็น (Probability) ของการสังเกต

พฤติกรรมได้ตรงกันของผู้สังเกต 2 คน ซึ่งหาได้จากผลต่างระหว่าง 1.00 กับค่าผลรวมของผลต่างระหว่างร้อยละของค่าสังเกตพฤติกรรมของผู้สังเกต 2 คน

P_e = อัตราส่วนของความน่าจะเป็น (Probability) ของการสังเกตพฤติกรรมได้ตรงกัน ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญของผู้สังเกต 2 คน ซึ่งหาได้จากสัดส่วนของคะแนนพฤติกรรมที่มีจำนวนสูงสุดและรองลงมา โดยเลือกจากผู้สังเกตคนใดคนหนึ่งก็ได้ นำค่าทั้งสองมาชกกำลังสอง แล้วนำมารวมกัน ค่าที่คำนวณได้จะมีค่าสูงสุดไม่เกิน 1

ตารางที่ 4 ความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาล
ในการเล่นเครื่องเล่นสนาม

พฤติกรรมทางสังคม ของเด็กอนุบาล	ผู้สังเกตคนที่ 1		ผู้สังเกตคนที่ 2		ความแตกต่าง
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
1. การเป็นผู้นำ	4	.24	4	.25	.01
2. การเป็นผู้ตาม	3	.18	3	.19	.01
3. การร่วมมือ	4	.24	4	.25	.01
4. การมีน้ำใจ	2	.12	2	.13	.01
5. การฟังผู้อื่น	3	.18	2	.13	.05
6. การแบ่งเพศ	1	.06	1	.06	0
7. การก้าวร้าว	0	0	0	0	0
8. การทะเลาะวิวาท	0	0	0	0	0
รวม	17		15		.09

แทนค่าสูตร $P_O = 1 - .09$

$$= .91$$

$$P_e = (.25)^2 + (.13)^2$$

$$= .063 + .017$$

$$= .080$$

$$= \frac{.91 - .080}{1 - .080}$$

$$= .90$$